

Hvordan leve med fatigue

St. Olavs Hospital - 29.04.24

Maia Muri Aursand - spesialergoterapeut

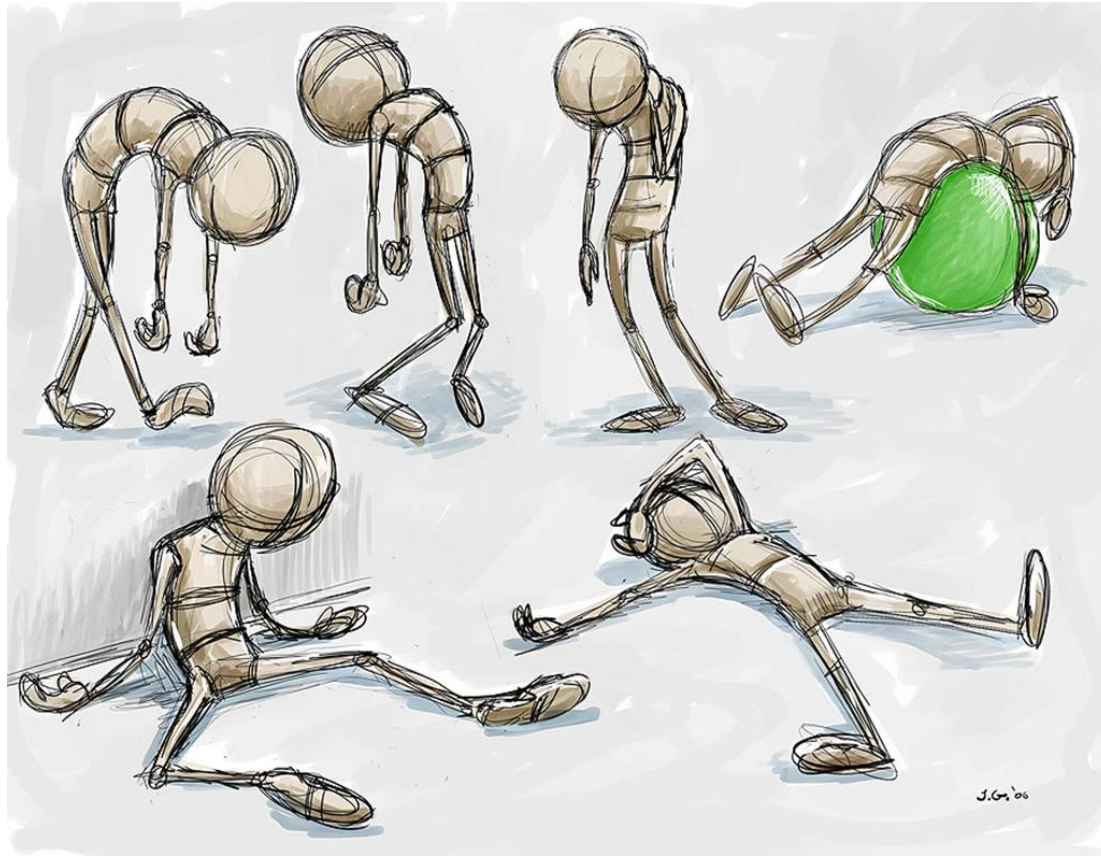
Ergoterapi ved revmatologisk avdeling

- Håndfunksjon:
  - Instruksjon i håndtrening
  - Tilpasning av ortoser
  - Ergonomisk rådgivning; endrede arbeidsmetoder, småhjelpemidler, etc
- Råd og hjelpemidler ved kuldeplager
- Enklere tilrettelegging i bolig, på jobb og i dagliglivet
- Samtaler ved fatigue

Henvisning til ergoterapeut

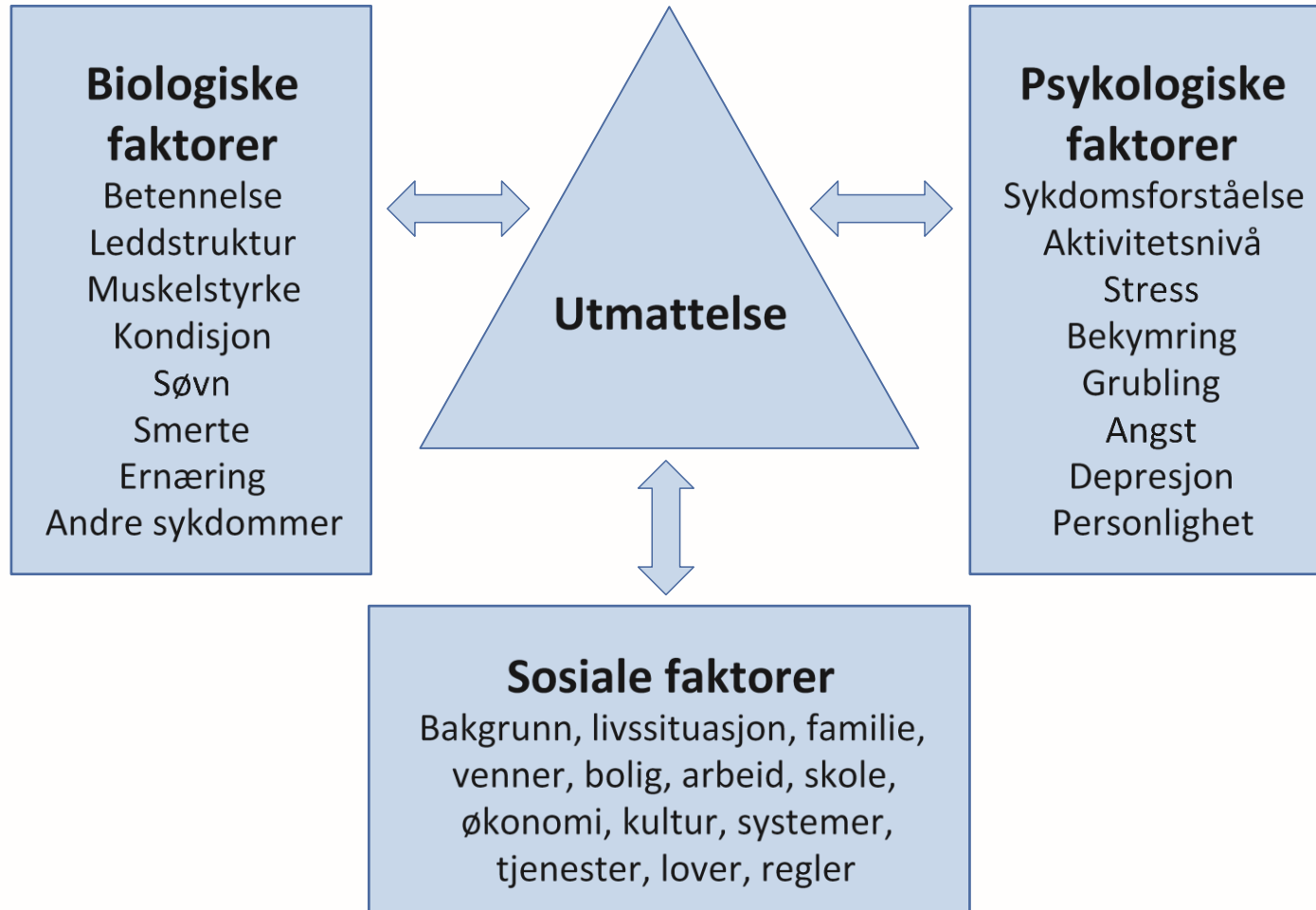
Fatigue/vedvarende utmattelse

Hva er
årsaken
til
fatigue?

En biopsykososial forståelse av utmattelse

Aksept

- Det å akseptere egne helseutfordringer, er en naturlig start på en prosess
- Å være bevisst egne helseutfordringer, gjør deg bedre i stand til å håndtere konsekvensene
- Aksept vurderes å være en forutsetning for å lære om egen tilstand og initiere ulike mestringsstrategier.

Utfordringer i hverdagen med fatigue:

- Strukturere dagen
- Over og underforbruk i aktivitet
- Vansker med å håndtere hverdagen
- Dårlig balanse mellom hvile og aktivitet
- Søvnvansker
- Vansker med å øke aktivitetsnivået
- Lite kjennskap til egen kapasitet og passende aktivitetsnivå
- Kommunisere begrensninger til andre

• Energibalanse

Beholdning og kapasitet

Øvelse: Sol og sky oppgave

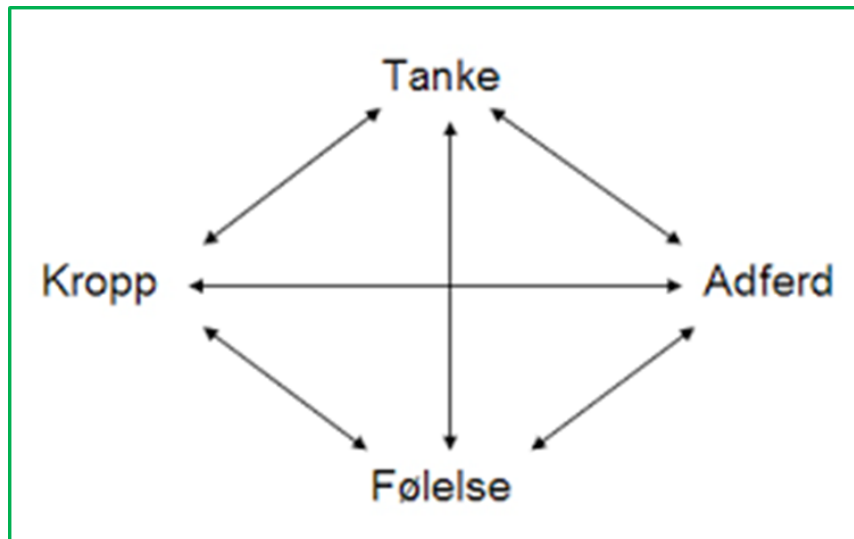

Hva hjælper?

- Fysisk aktivitet og træning
- Medisiner
- Kosthold og ernæring
- Sosiale faktorer
- Mental «træning»
  - Sykdomsforståelse
  - Kognitiv terapi
  - Mestringstro
  - Mestringsstrategier
- Aktivitetsregulering

Kognitiv teori/tilnærming

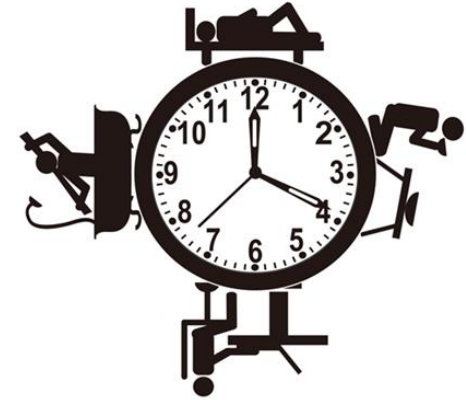
Å snu negative tanker til mer støttende og vennlige tanker er viktig i en endringsprosess.

Mestringstro

- Tro på egne krefter til å håndtere oppgaver og utfordringer.
- Tiltro til egen mestring er en forutsetning for å mobilisere nødvendig innsats for endring

Mestringsstrategier

1) Jevnt aktivitetsnivå

- Unngå passivitet og overaktivitet
- Unngå økt aktivitet på gode dager
- Balanse mellom å lytte til kroppen og overhøre kroppens signaler

2) Ha en realistisk plan for dagen / aktivitet

- Forutsigbar hverdag
- Små oppgaver i gangen, hyppige pauser
- God restitusjon før, under og etter aktivitet

3) Prioritere aktiviteter som gir glede og mestringsfølelse

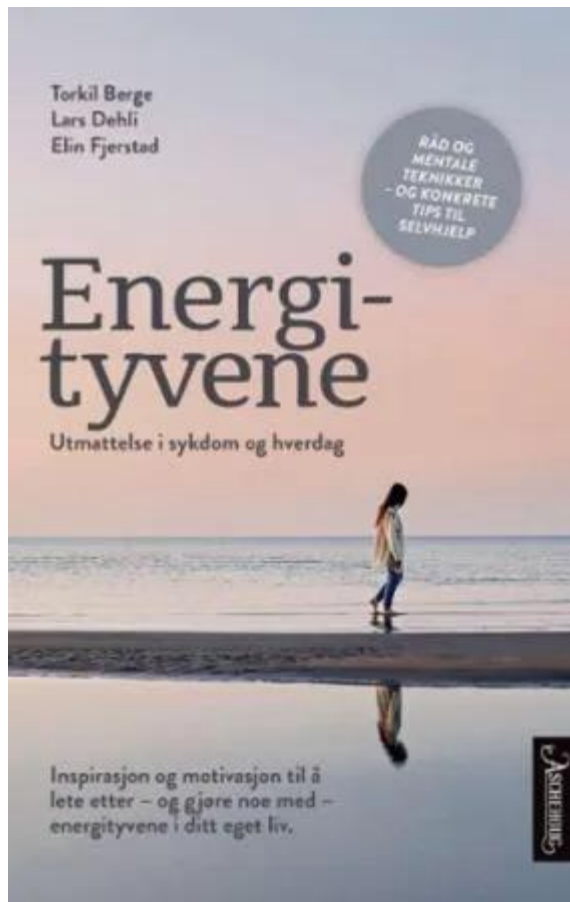
Aktivitetsregulering/aktivitetsbalanse

- Handler om å bli bevisst sine nåværende tanke- og aktivitetsmønster, og deretter ta i bruk ulike strategier som kan bidra til å mestre viktige og meningsfulle aktiviteter i egen hverdag.
- Målet med aktivitetsregulering er å få overskudd til positive og lystbetonte aktiviteter og reduksjon av kroppslige plager.

Diskusjon/erfaringsutveksling i plenum

Anbefalt litteratur

Energityvene: Utmattelse i sykdom og hverdag
Av Torkil Berge, Lars Dehli og Elin Fjerstad

Takk for meg!
